

Példátlan beavatkozás készül – a magyar kormány a végső pillanatban lép

A létszámhiány hatalmas gondot okozhat az állami cégeknél és akár az ellátás is veszélybe kerülhet, ha nem történik meg a bérek rendezése. Mostanra a kormány is tudatosította ezt a problémát és zárt ajtók mögött, egy sok tízmilliárd forintos bértámogatási csomagról egyezett a szociális partnerekkel. Már februárban megállapodás jöhet.

Forrás: Napi.hu [K. Kiss Gergely](#), 2017. január 30. hétfő, 07:09

Komoly kormányzati szándék mutatkozik arra, hogy jelentős mértékű bértámogatással előzzék meg a munkaerő-elvándorlást öt állami területen – a MÁV-nál, a Magyar Postánál, az állami víziközmű-szolgáltatóknál, az egykori Volán-társaságoknál (jelenleg regionális közlekedési központok), valamint a rehabilitációs vállalatoknál.

Nagy béremelés jön az állami cégeknél – hatvanmilliárdból

Szokatlanul nagy béremelés jöhet a MÁV-nál – itt az ajánlat

A tervezett bércsomag nem a közép- és felső vezetők juttatásait tolná meg, hanem a keresetek összetorlódását oldaná fel, amely a minimálbér és a garantált bérminimum emelése következményeként jött létre. A legkisebb béreknél néhány ezer vagy tízezer forinttal magasabb fizetési kategóriákat kiemelten kezelnék. A stratégiai vállalatok szakszervezeteinél úgy látják, hogy jelenleg minden egyeztetésbe bevonják őket, a munkáltatók, illetve a tulajdonosi jogokat gyakorló Magyar Nemzeti Vagyonkezelő (MNV) Zrt. és a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium komolyan veszik az érdekképviselők igényeit. A múlt héten, elsőként a MÁV már meg is tette [hároméves bérajánlatát](#), amelynek keretében 2019-

ig összesen 30 százalékos bérfejlesztést javasoltak.

Miben gondolkodnak?

A tervezett bércsomag még nem jelent meg előterjesztésként, részleteiről eddig a Magyar Idők [szivárogtatott](#) információkat. Ennek alapján körvonalazható, hogy az érintett állami vállalatoknak a legkisebb kötelező bérek megemlése 22 milliárd forintba kerül, amit az állam garantálna. Emellett, a következő három évben egy további 60 milliárd forintos keret állhat rendelkezésre, amelyből a magasabb bérkategóriákban emelnék a fizetéseket.

Idén 10 százalékkal, 127 500 forintra emelkedett a minimálbér, és 25 százalékkal, 161 ezer forintra nőtt a garantált bérminimum. A kormányrendeletben meghatározott béreken felül azonban mindeddig nem történt meg a fizetések rendezése – emiatt sok képzettebb alkalmazott is a szakmunkás-bérminimumnak megfelelő fizetést kapja. Az állami vállalatoknak ugyanakkor nincs arra forrás, hogy mindenki számára rendezzék a béreket, így költségvetési kiegészítésre lesz szükség – hangzik az érvelés.

Immár a szakszervezetek is megerősítették, hogy éves átlagban körülbelül 10 százalékos – így három év alatt mintegy 30 százalékos – bérfejlesztésben gondolkodnak az állami vállalatoknál, 2017 januárig visszamenőleg. A bérrendezés ugyanakkor nem lesz egységes, a küszöbön álló tárgyalások során külön-külön, egyedi ajánlások alapján állapotodnának meg az egyes ágazatok képviselőivel. Ezt követően a kormány dönti majd el, hogy az adott ágazati igényt elbírja-e a költségvetés.

A Napi.hu megkereste a négy nevesített állami vállalatcsoportot. A Magyar Posta Zrt.-től azt a választ kaptuk, hogy a bértárgyalások lezárásáig a 2017-es bérfejlesztésről nem áll módjukban nyilatkozni, a MÁV Zrt.-nél ugyanakkor elismerték, hogy a bérek feltorlódásának kezelésére

nem rendelkeznek többletforrásokkal. A vasúttársaság vezetősége ezért egy hároméves bérfelzárkóztatási program bevezetését kezdeményezte, amelyről folyamatosan egyeztetnek a tulajdonossal.

A Magyar Víziközmű Szövetségnél nem kívántak nyilatkozni, és az MNV Zrt.-hez irányították lapunkat, míg a Volánbusz Zrt.-től ezidáig nem érkezett válasz.

Az EU várhatóan vizsgálódni fog

A nagy állami cégek bérrendezésére fordított kormányzati támogatás esetén felmerül a tiltott állami támogatás lehetősége, az európai uniós jog alapján. Ezért a magyar kormányoknak nagy valószínűséggel egyeztetnie kell majd az Európai Bizottsággal az ügyben – hívta fel lapunk figyelmét Bassola Bálint, a Jalsovszky Ügyvédi Iroda versenyjogi csoportjának vezetője. Ennek oka, hogy a kedvezményezett cégek jelentős részben versenypiaci, profitorientált tevékenységet folytatnak, a támogatás pedig szelektív – tehát pontosan meghatározható, hogy mely vállalatok kapják és nem normatív jellegű.

A jog szerint a lépés az uniós országok közötti kereskedelem befolyásolásának is minősülhet, hiszen egy adott vállalat hároméves időszak alatt több, mint 200 ezer euró (mintegy 620 millió forint) összértékű támogatást kaphat.

A bizottság vizsgálata a verseny torzulására terjedhet ki: a vasutakat példának véve, felmerülhet a kérdés, hogy a magyar piacon, a bér csomag következményeként torzulhat-e a verseny a MÁV, valamint az osztrák vagy a szlovák vasúttársaságok között – vázolta Bassola Bálint.

Mire lesz ez elég?

Igen hasonló helyzetről számoltak be a Napi.hu-nak a négy kiemelt állami cégcsoport munkavállalói képviselőiteinél: a már egyébként is dolgozóhiánnyal küzdő cégeknél nagyon sok alkalmazott, szinte ugrásra készen várja a bértárgyalások lezárását. Az elégedetlen dolgozók jellemzően március-áprilisig tervezik a kivárást, s abban gondolkoznak, hogy, ha nem történik legalább két számjegyű fizetésemelés, akkor

elhagyják a vállalatot – egyesek akár a munkakörváltás árán is – hiszen a versenyszférában már érdemi bérnövekedéssel számolhatnak.

A tervezett kormányzati bércsomag várhatóan nem biztosít elegendő forrást arra, hogy feloldja a már meglévő munkaerőhiányt és új jelentkezők tömegét vonzza az állami cégekhez. Arra azonban elegendő lehet, hogy a képzett, tapasztalt és gyakorlatilag pótolhatatlan szakemberek elvándorlását megakadályozza, s így elejét vegye a komolyabb feladatellátási zavaroknak.

Vezető és beosztott nem kereshet egyformán

A MÁV-csoport mintegy 38 ezer munkavállalójából körülbelül 11 ezer embert érint a minimálbér és garantált bérminimum emelése 2017-ben, jövőre viszont már 18 ezer dolgozó bére fog felzárkózni a bruttó 180 ezer forintos szintre – a bérminimum további emelése miatt,. A problémát az okozza, hogy a kezdő vagy alacsony beosztású munkavállalók alapfizetése ezzel utoléri azokat a szakembereket, akik 20-30 éve teljesítenek szolgálatot a vasútnál – mondta lapunknak Meleg János, a Vasutasok Szakszervezetének elnöke. A feszültségre példaként, az egymás mellett dolgozó váltókezelőket és forgalmi szolgálattelvéket hozta fel, akiknek az alapbére immár egyaránt havi bruttó 160 ezer forint körül alakul. (erre műszakpótlékot is kapnak, amely fizetés 30-40 százalékát tesz ki). A szakmai hierarchia szerint a forgalmista, a váltókezelő főnöke, ezért a két munkakör között szükséges lenne tartani egy 25 százalék körüli bérkülönbséget, máskülönben nem lehet megállítani a szakemberek elvándorlását – hívta fel a figyelmet.

A MÁV-nál jelenleg ezer fő körüli a munkaerőhiány, s tavaly jelentősen megnőtt a túlórák száma. További gondot okozhat, hogy 2019-ig 4 ezer vasutas fog nyugdíjba menni. A vasúttársaság hiába próbál újabb és újabb tanfolyamokat indítani, az újoncok nem jönnek elégséges számban, s nagyon sokan lemorzsolódnak már az alkalmassági vizsgákon is. Ezért a

szakszervezetek az igen terjedelmes szakmai vizsgaanyag egyszerűsítését is kezdeményezték.

A vasúti szakszervezetek a hároméves bérfelzárkóztatási javaslatukban összesen körülbelül 39 százalékos keresetnövekedést kértek 2019-ig, a premizált munkakörökön kívüli MÁV-dolgozók számára. Így valamivel a munkáltató hároméves, 30 százalékos bérajánlata fölé lőttek. A tárgyalások ezen a héten folytatódnak.

Feszültség lesz, ha az újonc ugyanannyit kap

A Volán-társaságoknál országosan körülbelül 700 autóbusz-vezető hiányzik, az elmúlt évben körülbelül 200-250 fővel haladta meg a kilépők száma az új belépőket – ismertette Baranyai Zoltán, a Közúti Közlekedési Szakszervezet elnöke. A munkaerőhiány miatt jelentős a túlórák száma, a dolgozók 2016-os szabadságnapjainak mintegy 10 százaléka kiadatlan maradt. Ezek nélkül a feladatellátás veszélybe került volna.

A további elvándorlást erősítené, hogy a garantált bérminimum emelésével idén a "fizetési tábla" alján lévők feltorlódtak tábla közepére. Így például egy kezdő autóbusz-vezető és egy kezdő autószerelő bruttó 926 forintos órabérbe kerül, a már 20 éve dolgozó autóbusz-vezetők vagy karbantartók között pedig van, aki alig keres ennél többet óránként. A tapasztalt dolgozók is legalább 15 százalékos béremelést várnak, máskülönben a cégtől való távozást fontolgatják – számolt be a hangulatról Baranyai.

A buszvezetőknél a bruttó alapbér országos átlagban 241 ezer forintot tett ki 17 óra túlmunka mellett, míg a karbantartóknál 211 ezer forint körül alakult 4 óra túlmunkával. Regionális szinten azonban több tízezres eltérések lehetnek – főként a keleti és a nyugati országrész között nyílt ki a bérolló. A KKSZ és a szakma többi szakszervezete nemrég három éves béremelési igényt fogalmazott meg az MNV Zrt. felé: 2017-re 18 százalékos, 2018-ra 15

százalékos, míg 2019-re 12 százalékos fizetésemelést követelnek.

Nem engedhetik el a legjobbakat

Az állami víziközmű cégeknél jelenleg mintegy 6560-an dolgoznak, átlagosan bruttó 244 ezer forintos fizetés mellett – az állományból 3 ezer főt érint a minimálbérre és a garantált bérminimum idejének megugrása. Jelentős bértorlódásra kell számítani, azzal együtt, hogy a víziközmű cégeknél hat éve nem volt semmilyen bérfejlesztés – ismertette Fürjes József, a Vízügyi Közszolgáltatási Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének elnöke. Eközben nem csak a többi nagy állami cégnél volt évente néhány százalékos keresetnövekedés, de a magán vízügyi társaságoknál is évről évre emelkedtek a bérek – legutóbb körülbelül 6-8 százalékkal. A fő gond, hogy itt is a tapasztalt szakemberek fontolgatják, hogy elhagyják az ágazatot, márpedig hosszú évek kérdése lenne a pótlásuk.

A vízügyi szakszervezetek most egységesen 35 százalék körüli bérkompenzációs igénnyel állnak elő, három évre vonatkozóan – amelyet hamarosan a minisztérium áttekint és a kormány elé terjeszt.

Fogy a türelem

A Magyar Posta szerint a logisztikai és kézbesítői területen tapasztalható és egyre erősödő a munkaerőhiány. Ez főként a központi régióban és Nyugat-Magyarországon jellemző. A cég szerint nem beszélhetünk országos és minden munkakörre kiterjedő létszámhiányról – van olyan terület és munkakör, ahol egyáltalán nincs, és van, ahol időszakosan eléri a 10 százalékot.

A szakszervezetek szerint ugyanakkor a postai foglalkoztatottak körülbelül 40 százalékát, körülbelül 12-13 ezer ember érint a minimálbér és a garantált bérminimum emelése, s további 7-8 ezer dolgozó lehet érintett a bértorlódás miatt. Közülük sokan már elszántan várják a

bértárgyalások végét és ha nem történik érdemi emelés, a cégtől való távozásra készülnek – mondván a versenyszférában már “kinyílt a pénztárca”.

A postai érdekképviseltek 2017-re 15 százalék körüli, míg 2018 és 2019-re egyaránt 10 százalékos általános bérfejlesztési javaslatot fogalmaztak meg. Rövidesen kormányzati szintű egyeztetés következik erről.